



Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40
3011 AD Rotterdam

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl

E-mail: bbo@rotterdam.nl

Inlichtingen: R.J. van der Bolt

Telefoon: +31 6 222 14 168

Cluster: Stadsontwikkeling

Ons kenmerk: BS20/00546 –
20bb005398

Uw kenmerk: --

Datum: 12 mei 2020

Betreft: nulmetingen RTHA n.a.v.
coronamaatregelen

Aan de commissie EDEM

Geachte leden van de commissie,

Op 1 april 2020 ontving het college een brief van de Vereniging Bewoners tegen Vliegtuigoverlast Rotterdam Airport (BTV) met een pleidooi voor het doen van metingen omdat deze inzicht zouden kunnen geven in een situatie zonder luchtvaart en waardevol zouden kunnen zijn als vergelijkingsmateriaal. Ook de provincie heeft een dergelijk verzoek ontvangen. Naar aanleiding van een motie met eenzelfde strekking heeft het college van gedeputeerde staten op 22 april toegezegd¹ "Provinciale Staten te informeren over meetgegevens Luchtvaart, waarbij specifiek wordt ingegaan op de huidige situatie van weinig vliegverkeer (nulmeting), inclusief meetgegevens over (ultra) fijnstof en geluid." Met deze brief stel ik u op de hoogte stellen van de stand van zaken van bedoelde 'nul'-metingen.

Ik deel de gedachte dat het vergaren van meetgegevens in deze periode over vliegtuiggeluid en luchtkwaliteit de inzichten in de effecten van vliegverkeer kan verrijken en daarom waardevol is voor vergelijking. Hiervoor zijn echter geen nieuwe metingen nodig. Immers, de reguliere metingen worden ook verricht in deze uitzonderlijke situatie. Voor geluid blijven de zes meetstations rondom Rotterdam The Hague Airport (RANOMOS) normaal in bedrijf. U kunt de actuele waarden volgen op <https://flighttracking.casper.aero/rtm/>. De effecten van de coronamaatregelen op deze meetwaarden wil de DCMR Milieudienst Rijnmond zichtbaar gaan maken. Daarnaast worden door DCMR Milieudienst Rijnmond op meerdere meetpunten in de regio continu metingen verricht voor de meeste relevante stoffen voor de luchtkwaliteit. Ook deze metingen zijn niet onderbroken. De gegevens zijn via de website <https://www.luchtmeetnet.nl> te raadplegen. Te zijner tijd zal ik terugkomen op de effecten van de coronamaatregelen.

Tegelijkertijd wil ik er voor waken al te hoge verwachtingen te koesteren over de grootte van de effecten en de mogelijkheid om hierin die van vliegverkeer te onderscheiden.

¹ https://staten.zuid-holland.nl/DMS_Import/Provinciale_Staten/2020/Provinciale_Staten_22_april_2020?view=decisionlist

Bij de geluidsmetingen kan het vliegtuiggeluid van omgevingsgeluid onderscheiden worden. Maar afhankelijk van de locatie specifieke omstandigheden van een meetpost kan het wél voorkomen dat óók het omgevingsgeluid is afgenomen. Immers, ook het wegverkeer en mogelijk werkende bedrijfsinstallaties zijn door de coronamaatregelen afgenomen. De situaties vóór, tijdens en na de periode van maatregelen zijn daardoor niet op voorhand geheel vergelijkbaar.

Voor de luchtkwaliteit is het niet mogelijk het effect van louter de luchtvaart zichtbaar te maken. Dit komt doordat niet alleen de luchtvaart maar ook veel andere bronnen aanzienlijk in emissies teruggedaan zijn. Zo is ook het personenverkeer teruggelopen. Hierdoor veranderen zowel de achtergrondconcentraties (veroorzaakt door emissies buiten de regio) als de emissies van lokale bronnen. Daarnaast hebben weers- en seizoensomstandigheden een grote invloed op de luchtkwaliteit. Vliegverkeer draagt weliswaar bij aan luchtverontreiniging maar het effect op op leefniveau is voor de meeste stoffen (stikstofdioxide, fijnstof) zeer gering in vergelijking met andere bronnen. Vliegtuigen vliegen op grotere hoogte en de uitstoot op deze hoogte is niet direct meetbaar op de meetstations die de luchtkwaliteit op leefniveau meten. Het leefniveau is de laag die wij dagelijks inademen en daarmee heel belangrijk voor de gezondheid. Het is daardoor zeker niet denkbeeldig dat het effect van aanzienlijk minder vliegverkeer niet terug te vinden is in de meetresultaten.

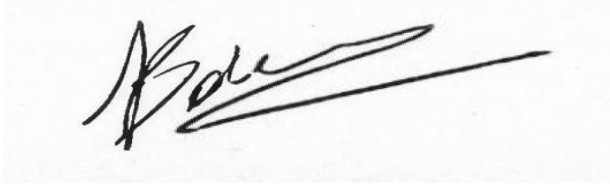
Ultrafijnstof wordt nog niet standaard gemeten in het meetnet omdat de meetapparatuur nog niet op dezelfde schaal als de andere luchtmetingen beschikbaar is. Ook het meten zelf en de normering voor ultrafijnstof zijn nog in ontwikkeling. Er waren aanvullende metingen voor ultrafijnstof bij RTHA gepland. Mede op verzoek van omwonenden is deze meting uitgesteld omdat door afwezig vliegverkeer er nauwelijks ultrafijnstof door deze bron aanwezig kan zijn. Sommige zakenjets, kleine luchtvaart en wellicht een enkele repatriëringsvlucht vliegt nog wel, maar de grootste bron, het handelsverkeer (= commerciële passagiersvluchten) niet. En ook hier resteren er ook andere bronnen waarvan geheel of gedeeltelijk de emissie is afgenomen. Enig voordeel bij ultrafijnstof is overigens wel dat ultrafijnstof afkomstig van wegverkeer en afkomstig van vliegverkeer tot op zekere hoogte – maar niet absoluut – zijn te onderscheiden op grond van de deeltjesgrootteverdeling. Een voor het meten van ultrafijnstof gunstige omstandigheid is bovendien dat na uitstoot de concentraties redelijk snel vervliegen. Dat betekent dat op kleinere luchthavens, tussen starts en landingen, vliegtuigvrije periodes een goede indicatie voor de achtergrondconcentraties zijn.

Een gedetailleerde meting voor ultrafijnstof afkomstig van vliegtuigen is eind 2017 verricht. De uitkomsten van het gehele onderzoek waren samenvattend:

- a) De bijdrage ultrafijnstof (gecorrigeerd naar het vliegverkeer over het gehele jaar) van de luchtvaart in de direct omliggende woonwijken bedraagt circa 15%. De overige 85% van het ultrafijn stof komt van andere bronnen zoals wegverkeer en haven/industrie.
- b) De totale concentratie ultrafijnstof in de naastliggende woonwijk van Rotterdam The Hague Airport was circa 8.000 deeltjes per cm³. Dit is vergelijkbaar met een gemiddelde woonwijk in Nederland waarvan de concentratie tussen 8.000 en 9.500 deeltjes per cm³ ligt.
- c) De bijdrage aan ultrafijnstof van de luchtvaart bij de luchthaven is ongeveer de helft van wat eerder is geraamd op basis van berekeningen en meetgegevens verzameld bij Schiphol.

Ik hoop u hiermee voldoende inzicht te hebben gegeven in de huidige stand van zaken.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bokhove', with a long horizontal stroke extending to the right.

Judith Bokhove
Wethouder Mobiliteit, Jeugd en Taal